

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

17.11.2014
Lausunto

Viite OKM/68/010/2014

Asia Tehy ry:n lausunto yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE ,2014) täydentämiseksi

Tehy ry:ltä ei ole suoraan pyydetty lausuntoa, vaan välillisesti keskusjärjestömme STTK:n kautta. Esitykset yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta koskettavat keskeisesti myös sosiaali- ja terveysalan korkeakouluopiskelijoiksi pyrkiviä, jonka vuoksi haluamme lausua asiasta. Tässä Tehyn erillisessä lausunnossa on myös joitakin näkökulmia terveysalan työvoimatarpeeseen liittyen.

EU/ETA-alueen ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksu vieraskielisessä koulutuksessa

Taustaa:

Suomen julkinen ja maksuton koulutusjärjestelmä luo kansalaisilleen edellytykset hankkia myös korkeakoulututkintoja tulotasosta tai yhteiskuntaluokasta riippumatta. Tämä on lähtökohta, jonka tulee toteutua tulevaisuudessakin.

Sosiaali- ja terveysalan työvoiman tarvetta ennakoivissa katsauksissa todetaan, että sosiaali- ja terveysalan koulutusta tulee lisätä nykyisestään. Toisaalta suomalaisten ikäluokat eivät näytä määrällisesti riittävän tämän työvoimatarpeen tyydyttämiseksi (mm. Opetushallitus; raportit ja selvitykset 2011:25). Tämän vuoksi on tärkeää, että Suomeen tulee jatkossakin riittävästi ulkomaisia korkeakouluopiskelijoilta sosiaali- ja terveysalan koulutukseen. Tavoitteenmukaista on myös saada heistä pysyvää tai väliaikaista työvoimaa Suomeen. Tämä edellyttää valmistuneilta terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevan kielitaitovaatimuksen täyttymistä (Laki 1994/559). Kokemuksen valossa englanninkielisten korkeakouluohjelmien tuottama suomenkielen taito ei ole tässä suhteessa riittävää. Käytännössä suurin osa näistä opiskelijoista lähtee koulutuksen jälkeen pois Suomesta, koska he eivät näytä työllistyvän Suomen työmarkkinoille.

Korkeakoulutuksemme on 2000-luvulla muuttunut kuitenkin yhä kansainvälisemmäksi ja Suomessa oli vuonna 2013 yli 15 000 EU/ETA-alueelta tullutta korkeakoulujen tutkinto-opiskelijaa. Kansainvälinen liikkuvuus vie myös yhä enemmän suomalaisia opiskelijoita ulkomaille: korkeakouluistamme ulkomaanjaksolle lähteneiden ja ulkomaisessa korkeakoulussa koko tutkintoaan suorittavien suomalaisten joukko on kasvanut kolmanneksella kymmenessä vuodessa (CIMO; tiedote 23.10.2013). Huomioitavaa on myös, että julkisin varoin tuetussa tutkintoon johtavassa korkeakoulutuksessa peritään opiskelijoilta maksuja tällä hetkellä useimmissa OECD-maissa.

Lausunnon perustelut:

Tehy ry pitää tärkeänä, että lukukausimaksut tulevat koskemaan vain vieraskielistä koulutusta ja kansainvälisten opiskelijoiden koulutukseen hakeutuminen ja opiskelu suomenkielisessä tutkintoon johtavassa korkeakoulutuksessa pysyisivät maksuttomina. *Tehy ry:n* mielestä on tärkeää, että opiskelijamaksujen perintä toteutetaan kansainvälisesti vastavuoroisuuden periaatetta noudattaen, jolloin lukukausimaksu vieraskielisessä koulutuksessa myös Suomessa on perusteltua.

Tehy ry pitää edelleen tärkeänä, että vieraskielisen koulutuksen maksuista kertyvät tuotot hyödynnetään apurahajärjestelmien luomiseen. Niillä voidaan tukea muun muassa kehittyvistä maista saapuvien opiskelijoiden opintoja. Toimenpiteellä ehkäistään osaltaan kansainvälisten opiskelijoiden määrän romahtamista suomalaisissa korkeakouluissa. Lukukausimaksujen periminen on kannattavaa myös siitä syystä, että se parantaa edellytyksiä suomalaiselle koulutusviennille. Kansainvälinen koulutusmyynti tarkoittaa usein juuri tutkintoon johtavasta koulutuksesta aiheutuvien kustannusten kattamista.

Näiden perustelujen nojalla *Tehy ry* kannattaa lakiesitystä EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden lukukausimaksusta alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa.

Helsinki 17.11.2014

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Asiantuntija
Juha Kurtti
Tutkimuspäällikkö
Tehy ry
juha.kurtti@tehy.fi
p. 0505869460